

Konsek
TRONDELAG IKS Kontrollutvalgenes sekretariat

Skisse til plan for
forvaltningsrevisjon
og eierskapskontroll
2024-2028
Indre Fosen kommune

Om forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Om eierskapskontroll

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper. Kontrollen kan rette seg mot kommunens eierrepresentant i et selskap, eller gjennomføres som en generell kontroll av kommunens rutiner for eierstyring.

Plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalget har våren 2024 laget planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Planene gjelder til og med 2028.

Risikobildet i kommunen vil vanligvis endre seg over tid. Det kan føre til at det blir nødvendig å oppdatere planene midtveis i planperioden. Endringer i risikobildet kan også føre til endringer i prioriteringen av forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. For å ta høyde for dette, har kontrollutvalget prioritert flere områder enn det har ressurser til å undersøke.

Planene bygger på en risiko- og vurderingsvurdering av virksomheten i kommunen og selskapene som kommunen har eierinteresser i.

For å finne fram til områder og selskaper med høyest risiko, er planene basert på et bredt utvalg kilder: revisors risiko- og vesentlighetsvurderinger, innspill fra administrativ og politisk ledelse, samt innspill fra hovedtillitsvalgte. I sum gir dette et godt grunnlag for planene.

Ressurser

Kontrollutvalget har en begrenset årlig ressurs til forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og andre undersøkelser, 550 timer.

Gjennomføring

Revisjon Midt-Norge, som er kommunens revisor, leverer rapporter etter bestilling fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget godkjenner revisors prosjektplan før arbeidet starter. Etter at arbeidet med rapporten er gjennomført, rapporterer revisor til kontrollutvalget. Etter en forvaltningsrevisjon får kommunedirektøren rapporten på høring før den behandles i kontrollutvalget. Etter selskapskontroller får selskapets ledelse og/eller eierrepresentanten rapporten på høring før behandling i kontrollutvalget. Dersom eierskapskontrollen angår kommunedirektørens ansvarsområde, skal også kommunedirektøren høres før behandling i kontrollutvalget.

Rapportering og oppfølging

Kontrollutvalget legger rapporter fra forvaltningsrevisjon fram for kommunestyret med forslag til vedtak og videre oppfølging. Kontrollutvalgets skal sørge for at kommunestyrets vedtak blir fulgt opp, og rapporterer om oppfølgingen til kommunestyret. Rapporteringen skjer vanligvis gjennom kontrollutvalgets årsrapport, men kan i enkelte tilfeller gå som egen sak til kommunestyret.

Prioriterte områder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll

Kontrollutvalgets prioriteringer går fram av oversiktene på neste side. Plan for forvaltningsrevisjon inneholder også forslag til tema/vinkling. Forslagene er begrunnet i risiko- og vesentlighetsvurderingene. De er likevel ikke bindende for kontrollutvalget når det bestiller forvaltningsrevisjon.

Plan for forvaltningsrevisjon – mulige områder for forvaltningsrevisjon

Område/selskap	Forslag til tema/vinkling/innretning
Arbeidsgiverpolitikk og ledelse	<p>Kommunen er forpliktet til å gi tjenester til innbyggerne på en rekke områder. Det er også krav til kvaliteten på tjenesten og til kompetansen til de som utfører tjenesten. Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan jobber Indre Fosen kommune med å rekruttere, beholde og videreutvikle nødvendig kompetanse, og bruke den tilgjengelige kompetansen mest effektivt? • Har kommunen formålstjenlig system og rutiner for dette?
Barn med særlige behov	<p>Barn med særlige behov skiller seg fra den ordinære elevmassen ved at de ikke får tilstrekkelig utbytte av den ordinære opplæringen. Det er sannsynlighet for at barn med særlige behov ikke fanges opp tidlig og får den oppfølgingen de trenger. Kommunen kan også bli stilt til ansvar for ikke å ha gitt tilstrekkelig opplæring.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Får elever i skole og barnehage undervisning som er tilpasset sine evner og forutsetninger? • Bidrar PPT inn mot skoler og barnehager for å sikre tidlig innsats og bistand ved behov? • Har kommunen organisert tjenestene slik at det er mulig å kunne tilby spesialpedagogisk hjelp til barn som ikke går i barnehage? • Får fremmedspråklige elever som har krav på det særskilt norskopplæring og/ eller morsmålsopplæring?
Bruk av tvang	<p>Tvang forekommer relativt hyppig innenfor helse, og det skal fattes vedtak ved bruk av tvang. Tvang uten vedtak begrunnes ofte i pasientens, medpasientens eller ansattes beste. En konsekvens av manglende vedtak er at vurderingen bak bruk av tvang ikke dokumenteres og i verste fall ikke gjøres. Dette kan videre gi grobunn for en praksis med økende bruk av tvang.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har Indre Fosen kommune tilstrekkelig oversikt over bruken av tvang? • Har Indre Fosen kommune tilstrekkelig kompetanse og/eller kapasitet som sikrer riktig lovanvendelse?

<p>Bærekraft, klima og miljø</p>	<p>Klimaendringer gir kommunen ulike utfordringer innenfor teknisk sektor, eksempelvis utfordringer som følge av ekstremvær.</p> <p>Klima- og miljøplanleggingen har innvirkning på annet planverk og har betydning for sektorovergripende forvaltning, blant annet arealplanlegging.</p> <p>Kommunen kan bli stilt til ansvar dersom klima- og miljøhensyn ikke blir hensyntatt blant annet i arealplanlegging og byggesaksbehandling.</p> <p>Regjeringen forventer at fylkeskommuner og kommuner legger FN's bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har Indre Fosen kommune et planverk på området som tilfredsstillende nasjonale og regionale føringer? • Er Indre Fosen kommunes mål i samsvar med nasjonale mål og forpliktelser? • I hvilken grad er Indre Fosen kommunes klima- og miljømål berørt i <ul style="list-style-type: none"> - Plan- og styringsdokumenter, som kommunedelplan, arealplan, reguleringsplaner osv. - Interne rutiner og retningslinjer, som f.eks innkjøpsstrategi, byggesaksbehandling, transport (skoleskyss o.l.) osv. • Hvordan følger Indre Fosen kommune opp sine fastsatte mål?
<p>Informasjonssikkerhet</p>	<p>Økende grad av digitalisering gir effektive løsninger, men det er sannsynlig at bevisstheten omkring IKT-sikkerhet ikke er til stede i hele organisasjonen.</p>
<p>Kommunesamarbeid (kommunalt oppgavefelleskap)</p>	<p>Kommunalt oppgavefelleskap er lite lovregulert, noe som gjør at de enkelte samarbeidene selv må klare å identifisere de forholdene som er viktig å avklare ved etablering.</p> <p>Konsekvensen av organisatoriske endringer i kommunesamarbeidet kan være at ansvaret for tjenester blir uklart, det kan være uklart hvordan samarbeidet styres og hvordan den økonomiske fordelingen mellom kommunene blir i praksis</p> <p>Eksempler på problemstillinger: (Det bør vurderes en felles forvaltningsrevisjon med Ørland, Åfjord og Osen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvordan fungerer vertskapssamarbeidet på Fosen med tanke på økonomistyring, som f.eks ved innkjøp, kostnadsfordeling, bestilleransvar osv.? • Hvordan er de enkelte kommuners opplevelse av å være deltager i vertskapssamarbeidet? • Hvordan er den enkelte kommunes opplevelse av å være vertskommune?

<p>Kvalitet og forsvarlighet i grunnskolen</p>	<p>Budsjettkutt i 2024 og 2025 vil medføre kutt som kan påvirke kvalitet og forsvarlighet i tjenestetilbudet.</p>
<p>Taushetsplikt og personvern</p>	<p>Tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt er viktig for å redusere konsekvenser som kan oppstå som følge av tverrfaglig samarbeid. Brudd på personvern og taushetsplikt kan få store konsekvenser for den enkelte og økonomiske og omdømmemessige konsekvenser for kommunen.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har Indre Fosen kommune tydelige retningslinjer og rutiner for ivaretagelse av personvern og taushetsplikt? • Er praktiseringen av taushetsplikt, opplysningsplikt og avvergeplikt mellom barnehage, skole, PPT, barnevern og helsestasjon- og skolehelsetjeneste til barn og unges beste? • Er personopplysninger om elever tilstrekkelig sikret i skolene?
<p>Tildeling av tjenester</p>	<p>Tildeling av tjenester berører utskrivningsklare pasienter og mottaksmuligheter i kommunen samt arbeidsfordelingen mellom spesialhelsetjenesten og kommunen. En konsekvens av feil i tildelingene er at brukerne ikke får det tilbudet de har krav på, som i neste omgang kan gi dårligere livskvalitet.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har Indre Fosen kommune kapasitet og kompetanse til å ta imot alle utskrivningsklare pasienter fra spesialhelsetjenesten? • Er kommunikasjonen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten tilfredsstillende? • Har Indre Fosen kommune tilfredsstillende saksbehandlingsrutiner for vedtak om helsetjenester i hjemmet og plass ved sykehjem? • Oppfyller Indre Fosen kommune de krav som stilles til enkeltvedtak om sykehjemsplasser? • Oppfyller Indre Fosen kommune de krav som stilles til enkeltvedtak om helsetjenester i hjemmet?

<p>Utenforskap</p>	<p>Flere og flere faller utenfor i samfunnet, det er blant annet et økende behov for psykisk helsehjelp og det er økt sannsynlighet for fattigdom blant barn og voksne. Behovet blant innbyggerne øker og de høye kostnadene til sosialhjelp har gjort det vanskeligere å bruke ressurser på forebygging.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jobber Indre Fosen kommune systematisk med forebyggende innsats rettet mot barn og unge? • Hva er omfanget av elevfraværet og hva kjennetegner fraværet? • Følger Indre Fosen kommune opp elever med høyt fravær? • Har Indre Fosen kommune tilstrekkelig oversikt over trekk ved samfunnsutviklingen som kan påvirke forekomsten av barnefattigdom? • Hvordan kartlegger Indre Fosen kommune behovene til det enkelte barn ved tildeling av økonomisk sosialhjelp og andre relevante sosiale tjenester? • Brukes erfaringer fra tjenestemottakere og berørte barn for å evaluere kommunens arbeid mot barnefattigdom?
<p>Økonomisk bærekraft</p>	<p>Kommuneloven stiller krav om at kommuner forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. En bærekraftig økonomi innebærer at kommunen må ha evne til å holde en stabil tjensteproduksjon over tid.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er Indre Fosen kommunes budsjetter realistiske sammenlignet med den demografiske utviklingen? • Har Indre Fosen kommune etablert gode rutiner for økonomistyringen? • Er administrasjonens planlegging, rapportering og oppfølging tilfredsstillende ut fra behovet for økonomisk styringsinformasjon? • Er iverksatte tiltak tilstrekkelig for å avdekke avvik tidlig nok?

Plan for eierskapskontroll - mulige områder for eierskapskontroll

Trønderenergi AS med datterselskaper	<p>Forslag til spørsmål/vinkling/innretning:</p> <ul style="list-style-type: none">• Har kommunestyret lagt føringer for hvordan eierskapet skal utøves?• Utøves eierskapet i tråd med aksjeloven og kommunestyrets føringer?• Er kommunikasjonen mellom eieren og selskapet i tråd med prinsippene for god eierstyring?• Skjer utvelgelse og valg av styremedlemmer i tråd med lovkrav og anbefalinger?
Kommunens eierstyring	<p>Det gjennomføres en kontroll av flere eierskap for å få en generell vurdering av kommunens eierstyring og oppfølging av eierskapene. Det gjøres en vurdering av eierskapene som er vurdert til å ha høy risiko/vesentlighet i revisors risiko og vesentlighetsvurdering. Andre selskap som kontrollutvalget anser for å ha høy vesentlighet for kommunen, kan også tas med i vurderingen.</p> <p>Eksempler på problemstillinger:</p> <ul style="list-style-type: none">• Har kommunen et overordnet system, tydelig retningslinjer og føringer for eierskapsoppfølging som samsvarer med det som er anbefalt?• Sikrer kommunen at eierrepresentantene kjenner til og følger de retningslinjer og føringer som er lagt til grunn?• Velges sentrale folkevalgte som eierrepresentanter?• Er det opprettet rutiner for rapportering og kommunikasjon mellom kommunestyret, eierrepresentantener og selskapene?

Gjennomførte forvaltningsrevisjoner i perioden 2019-2023

1. Internkontroll (2023)
2. Selvkost vann og avløp (2022)
3. Barnevern (2022)
4. Fosen Renovasjon IKS (2021) (Både eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon)
5. Offentlige anskaffelser (2020)

Gjennomførte eierskapskontroller i perioden 2019-2023

1. Trøndelag Brann- og redningstjeneste (ikke fullført, men avsluttet) 2023